

17.4.2024

A9-0003/99

Pakeitimas 99

Dragoş Pîslaru

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu

Pranešimas

A9-0003/2024

Lucia Āuriř Nicholsonov

Europos asmens su negalia kortel ir Europos asmenų su negalia automobilių statymo kortel
(COM(2023)0512 – C9-0328/2023 – 2023/0311(COD))

Pasiūlymas dėl direktyvos

–

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI*

Komisijos pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS

DIREKTYVA (ES) 2024/...

... m. ... d.

**kuria sukuriama Europos asmens su negalia kortel ir Europos asmens su negalia
automobilio statymo kortel**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 straipsnio 1 dalį, 62 straipsnį,
91 straipsnį ir 21 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlym,

perdavus įstatymo gali turinčio teisės akto projekt nacionaliniams parlamentams,

* Pakeitimai: naujas ar pakeistas tekstas žymimas pusjuodžiu kursyvu, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu ■ .

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,

¹ OL C, C/2024/1595, 2024 3 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1595/oj>

² OL C [...], [...], p. [...].

³ ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) ■ Sąjunga grindžiama žmogaus orumo, laisvės, **lygybės** ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis ir **yra** įsipareigojusi kovoti su diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl negalios, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutartyje (ES sutartis), Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (Chartija) **ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijoje (JT NTK)⁴**;
- (2) Chartijos 26 straipsnyje Sąjunga pripažįsta ir gerbia asmenų su negalia teisę naudotis priemonėmis, kuriomis užtikrinamas jų nepriklausomumas, socialinė ir profesinė integracija bei dalyvavimas bendruomenės gyvenime;
- (3) kiekvienas Sąjungos pilietis turi pagrindinę teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, laikydamasis ES sutartyje, SESV ir joms įgyvendinti priimtose nuostatose nustatytų apribojimų bei sąlygų; **JT NTK 18 straipsnyje taip pat pripažįstamos asmenų su negalia teisės, inter alia, laisvai judėti ir laisvai pasirinkti gyvenamąją vietą vienodomis sąlygomis su kitais asmenimis;**

⁴ **OL L 23, 2010 1 27, p. 37.**

- (4) pasak Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Sąjungos pilietybe siekiama suteikti pagrindinį valstybių narių piliečių statusą, kai jie naudojami teise judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, kad asmenys, kurių padėtis yra tokia pati, atsižvelgiant į SESV materialinę taikymo sritį, galėtų būti vienodai teisiškai vertinami neatsižvelgiant į jų pilietybę, išskyrus aiškiai numatytas išimtis;
- (5) Sąjunga yra JT NTK šalis ir, įgyvendindama savo kompetenciją, yra saistoma JT NTK nuostatų, kurios yra neatskiriama Sąjungos teisinės tvarkos dalis. Visos valstybės narės yra JT NTK šalys ir, įgyvendindamos savo kompetenciją, yra jos saistomos. ***Nors Sąjunga ir visos valstybės narės yra pasirašiusios ir ratifikavusios JT NTK, tiek Sąjungos lygmeniu, tiek visose valstybėse narėse reikia daryti pažangą asmenų su negalia lygybės srityje;***

- (6) ***JT NTK pripažįstama, kad prie asmenų su negalia priskiriami asmenys, turintys ilgalaikių fizinį, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, kurie sąveikaudami su įvairiomis aplinkos, administracinėmis, technologinėmis ir visuomeninėmis kliūtimis gali lemti diskriminacinį elgesį. Taigi JT NTK tikslas – skatinti, saugoti ir užtikrinti, kad visi asmenys su negalia galėtų be jokios rūšies diskriminacijos visapusiškai ir vienodomis sąlygomis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą jų prigimtiniam orumui, asmeniniam savarankiškumui, įskaitant laisvę rinktis, ir asmenų nepriklausomumui, taip užtikrinant visapusišką ir veiksmingą jų dalyvavimą ir įtrauktį visuomenėje vienodomis sąlygomis su kitais asmenimis. JT NTK taip pat pripažįstama, kad svarbu gerbti asmenų su negalia skirtumus ir pripažinti juos kaip žmonių įvairovės ir žmonijos dalį, taip pat imtis tinkamų priemonių siekiant asmenims su negalia užtikrinti lygias galimybes bei prieinamumą. JT NTK nurodyta, kad moterys ir mergaitės su negalia patiria įvairių formų diskriminaciją, ir numatyta, kad valstybės, Konvencijos Šalys, turi imtis priemonių, kad užtikrintų joms galimybę visapusiškai ir lygiomis teisėmis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis. Joje taip pat pripažįstamos sudėtingos sąlygos, su kuriomis susiduria asmenys su negalia, patiriantys daugialypę ar sunkesnių formų diskriminaciją dėl rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitokių įsitikinimų, nacionalinės, etninės, autochtonų ar socialinės kilmės, turtinės padėties, gimimo, amžiaus ar kitokio statuso;***

- (7) 2017 m. lapkričio 17 d. Geteborge Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos kartu paskelbto Europos socialinių teisių ramsčio⁵ (toliau – Ramstis) 3 principu nustatyta, kad kiekvienas, nepaisant, *inter alia*, negalios, turi teisę į vienodą požiūrį ir lygias galimybes **užimtumo, socialinės apsaugos, švietimo srityse ir** galimybę gauti visuomenei prieinamas prekes ir paslaugas, **taip pat tai, kad turėtų būti skatinama sudaryti lygias galimybes nepakankamai atstovaujamos grupėms**. Be to, Ramsčio 17 principu pripažįstama, kad asmenys su negalia turi teisę į **finansinę paramą, užtikrinančių orų gyvenimą**, paslaugas, leidžiančias jiems dalyvauti visuomenės gyvenime, **ir jų poreikiams pritaikytą darbo aplinką**;
- (8) **2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatu priimta 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija siekiama spręsti įvairias problemas, su kuriomis susiduria asmenys su negalia, ir tiek Sąjungos, tiek valstybių narių lygmeniu daryti pažangą visose JT NTK srityse**;
- (9) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882⁶ siekiama pagerinti prieigą prie tam tikrų gaminių ir paslaugų šalinant kliūtis, atsirandančias dėl skirtingų prieinamumo reikalavimų valstybėse narėse, ir užkertant joms kelią, taip prisidedant prie esamų gaminių ir paslaugų prieinamumo vidaus rinkoje didinimo, įskaitant prieigą prie interneto svetainių ir mobiliuosiuose įrenginiuose grindžiamų tam tikrų viešųjų paslaugų, taip pat gerinant atitinkamos informacijos prieinamumą. ■ Be to, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102⁷ siekiama gerinti viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumą;

⁵ OL C 428, 2017 12 13, p. 10.

⁶ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

⁷ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo (OL L 327, 2016 12 2, p. 1).

- (10) *be to, pagal Sąjungos teisę taip pat užtikrinama teisė į nediskriminavimą, susijusi su galimybe naudotis transportu, ir kitos teisės. Tokių teisių pavyzdžiai apima keleivių su negalia ir riboto judumo keleivių teisę nemokamai gauti pagalbą keliaujant oro, geležinkelių, vandens transporto priemonėmis arba miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais, kaip nustatyta atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentais (EB) Nr. 1107/2006⁸, (ES) 2021/782⁹, (ES) Nr. 1177/2010¹⁰ ir (ES) Nr. 181/2011¹¹. Pagal Sąjungos teisę, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/62/EB¹², valstybėms narėms taip pat suteikiama galimybė nustatyti mažesnes rinkliavas ar naudotojo mokesčius už kelius, tiltus ar tunelius, už kuriuos imamas kelių mokestis, taip pat taikyti išimtis pareigai sumokėti tokias rinkliavas ar naudotojo mokesčius už bet kokią transporto priemonę, kuria naudojasi asmenys su negalia arba kuri priklauso šiems asmenims;*

⁸ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).

⁹ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL L 172, 2021 5 17, p. 1).

¹⁰ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 334, 2010 12 17, p. 1).

¹¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 55, 2011 2 28, p. 1).

¹² 1999 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/62/EB dėl transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi kelių infrastruktūra (OL L 69, 2022 3 24, p. 1).

- (11) asmenys su negalia gali kreiptis į gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingas institucijas **ar įstaigas** dėl negalios statuso pripažinimo, nes šis klausimas priklauso valstybių narių kompetencijai. Negalios vertinimo **procedūros** valstybėse narėse yra **skirtingos**. Kompetentingos institucijos **ar įstaigos**, pripažinusios pareiškėjo negalios statusą, gali išduoti neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas prašytojo negalios statusas. **Valstybėse narėse, kuriose negalios statusas nėra apibrėžtas, teikiant asmenims su negalia paslaugas arba skiriant išmokas gali būti remiamasi negalia grindžiama teise naudotis tam tikromis paslaugomis;**

- (12) *JT NTK pripažįstama, kad asmenų su negalia patiriama diskriminacija ir socialinė atskirtis atsiranda ne dėl pačių jų sveikatos sutrikimų, o dėl aplinkos, sisteminių ir požiūrio sudaromų kliūčių visuomenėje. Kadangi negalios statuso tarpusavio pripažinimas tarp valstybių narių yra nepakankamas, asmenys su negalia, naudodamiesi savo pagrindinėmis teisėmis į vienodą požiūrį, nediskriminavimą ir laisvą judėjimą, dažnai susiduria su konkrečiais ir reikšmingais sunkumais bei kliūtimis. Taip visų pirma yra trumpalaikio buvimo ar lankymosi kitoje valstybėje narėje atvejais, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB¹³ 6 straipsnyje, kuriame numatyta, kad Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi teisę gyventi kitoje valstybėje narėje ne ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį netaikant jokių reikalavimų ar formalumų, išskyrus reikalavimą turėti galiojančią tapatybės kortelę arba pasą. Ilgesnių nei trejų metų laikotarpių atveju tos direktyvos 7 straipsnyje reikalaujama, kad būtų įvykdytos papildomos sąlygos, ir tuo atveju tos direktyvos 8 straipsnyje numatyta, jog priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad Sąjungos piliečiai užsiregistruotų atitinkamose institucijose;*

¹³ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

- (13) asmenų su negalia, kurie ilgesniam laikotarpiui persikelia į kitas valstybes narės darbo, studijų ar kitais tikslais, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose arba valstybių narių tarpusavio sutarimu nustatyta kitaip, negalios statusą ■ įvertinti ir oficialiai jį pripažinti gali kitos valstybės narės kompetentingos institucijos **arba įstaigos** ir šie negalią turintys asmenys gali gauti neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar bet kokią kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstama jų negalia, **arba sprendimą dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis**, pagal tos valstybės narės taikomas taisykles;
- (14) **siekiant skatinti asmenų su negalia, dalyvaujančių Sąjungos judumo programoje, laisvą judėjimą, naudojantis Europos asmens su negalia kortele arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele tos programos laikotarpiu turėtų būti nuolat užtikrinamos vienodos galimybės naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka ar automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra. Sąjungos judumo programos apima Sąjungos nustatytas programas, kuriomis nustatytą laikotarpį remiamas asmenų judumas į kitą valstybę narę švietimo, mokymo, profesiniais, pilietiniais ar kultūriniais tikslais, pavyzdžiui, Europos solidarumo korpuso programą arba „Erasmus+“, nustatytas atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentais (ES) 2021/888¹⁴ ir (ES) 2021/817¹⁵.**

¹⁴ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/888, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa ir panaikinami reglamentai (ES) 2018/1475 ir (ES) Nr. 375/2014 (OL L 202, 2021 6 8, p. 32).

¹⁵ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/817, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013 (OL L 189, 2021 5 28, p. 1).

- (15) tačiau asmenys, turintys pripažintą negalios statusą ***arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis***, vykstantys į kitą valstybę ***narę*** nei ta, kurioje gyvena, arba lankosi jose trumpą laiką, ***reguliariai*** susiduria su dideliais sunkumais ***ir kliūtimis***, kai jų negalios statusas ***arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis*** nepripažįstami valstybėje narėje, į kurią jie vyksta ar kurioje lankosi, ir jei jie neturi neįgalumo pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar kito oficialaus dokumento, patvirtinančio jų negalios statusą ***arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis*** priimančiojoje valstybėje narėje, kad galėtų pasinaudoti joje siūlomomis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka. ***Su konkrečiais sunkumais dažnai susiduria visų pirma nematomą negalią turintys asmenys, kai jų prašoma įrodyti negalią keliaujant į kitą valstybę narę arba joje lankantis;***
- (16) į kitą valstybę narę vykstantys ar joje besilankantys asmenys su negalia, naudodamiesi laisvo judėjimo teisėmis, atsiduria ***labai*** nepalankioje padėtyje, palyginti su asmenimis ***be negalios, taip pat palyginti su asmenimis*** su negalia, turinčiais neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas jų negalios statusas ***arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis*** valstybėje narėje, į kurią jie vyksta arba kurioje lankosi;

- (17) be to, nežinant, ar ir koku mastu jų negalios statusas *arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis* ir tą statusą arba teisę ■ pripažįstantys oficialūs dokumentai gali būti pripažįstami vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, asmenims su negalia kyla *didelis* netikrumas. *Tą problemą paaštrina ribotos galimybės internete gauti informacijos apie konkrečias jų teises ir prieinamas lengvatas.* Galiausiai asmenys su negalia gali būti atgrasomi nuo naudojimosi savo laisvo judėjimo *ir visapusiško bei veiksmingo dalyvavimo visuomenės gyvenime ir įtraukties* teisėmis;
- (18) *ne vienoje Europos Parlamentui pateiktoje peticijoje Sąjungos piliečiai išreiškė susirūpinimą dėl nepakankamo negalios tarpusavio pripažinimo Sąjungoje ir paprašė, kad būtų sukurta Sąjungos masto asmens su negalia kortelė;*

- (19) be įvairių *matomų ir nematomų*, fizinių, *socialinių* ir kitų kliūčių patekti į viešąsias ir privačiąsias erdves *ir naudotis paslaugomis*, svarbūs veiksniai, kurie atgraso daugelį asmenų su negalia nuo kelionių, yra *tinkamų sąlygų trūkumas ir* didelės išlaidos. Asmenys su negalia turi specialiųjų poreikių, dėl kurių *patiria papildomų su savo negalia susijusių išlaidų* ir dėl kurių gali reikėti juos lydinčių ar jiems padedančių asmenų, įskaitant asmenis, kurie pagal nacionalinę teisę ar praktiką pripažįstami asmeniniais asistentais, *arba vertėjų į gestų kalbą ar gyvūnų pagalbininkų*, ir dėl to jų kelionės išlaidos yra didesnės nei asmenų be negalios. Dėl negalios statuso *arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis* nepakankamo pripažinimo kitose valstybėse narėse gali būti apribotos jų galimybės naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka ar automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra, pavyzdžiui, nemokamu įvažiavimu ar mažesniais tarifais, *specialiosiomis sėdynėmis viešajame transporte ir rezervuotomis automobilių stovėjimo vietomis*, ir tai turi įtakos jų kelionės išlaidoms, gyvenimui, *socialinei bei ekonominei integracijai ir asmeniniam savarankiškumui. Be to, diskriminacinę elgesį asmenų su negalia atžvilgiu gali lemti tai, kad labai trūksta žinių apie psichosocialinio, kognityvinio, fizinio ar jutiminio prieinamumo politiką;*

(20) tam, kad asmenys su negalia galėtų naudotis įvairiomis paslaugomis, veikla ir infrastruktūra ir **gauti visą jų teikiamą naudą, dažnai yra** svarbi lengvatinė tvarka, pavyzdžiui, asmeninė pagalba, pirmenybinė prieiga arba **galimybė nelaukti eilės**, nesvarbu, ar ji taikoma už atlygį, ar neatlygintinai. Tačiau dėl to, kad valstybėje narėje, kurioje jie lankosi ar į kurią vyksta, nepakankamai **tarpusavyje** pripažįstamas negalios statusas **arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis** ir kitose valstybėse narėse išduoti oficialūs dokumentai, kuriais ■ pripažįstamas jų statusas ar teisė, asmenys su negalia gali neturėti galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatinė tvarka, kurias tokiose valstybėse narėse valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai siūlo asmenims, turintiems neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitus oficialius dokumentus, kuriais pripažįstamas jų negalios statusas **arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis**, išduotus valstybėje narėje, į kurią jie vyksta ar kurioje lankosi;

- (21) *nors* 2016 m. pradėtas ir aštuoniose valstybėse narėse vykdytas bandomasis projektas dėl ES asmens su negalia kortelės ***buvo savanoriško pobūdžio ir ribotos apimties, jis aiškiai parodė, kad negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis tarpusavio pripažinimo palengvinimas teikia*** privalumų asmenims su negalia naudojantis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su paslaugomis kultūros, laisvalaikio, sporto ir kai kuriais atvejais transporto srityse, taip pat skiriant trumpalaikę paramą jų tarpvalstybiniam judėjimui ES, ***ir parodė, kad kortelės tikslai tebėra aktualūs atsižvelgiant į esamus asmenų su negalia poreikius***. Be to, bandomajame projekte buvo ir kitų pavyzdžių, susijusių su paslaugomis, veikla ir infrastruktūra, kurios asmenims su negalia siūlomos taikant specialias sąlygas arba lengvatinę tvarką;
- (22) asmenys su negalia, remdamiesi savo negalios statusu ***arba negalia grindžiama teise naudotis konkrečiomis paslaugomis***, gali kreiptis į gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingas institucijas ***arba įstaigas*** prašydami išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę, kuria pripažįstama teisė į tam tikras asmenims su negalia rezervuotas automobilių statymo sąlygas ir infrastruktūrą. Kiekviena valstybė narė yra nustačiusi paraiškų teikimo vietas, regiono ar nacionaliniu lygmeniu procedūrą, skirtą asmens su negalia arba jį lydinčių ar jam padedančių asmenų, įskaitant asmeninius asistentus, automobilio statymo kortelei gauti, ir kriterijus, kurie turi būti įvykdyti, kad asmuo atitiktų reikalavimus;

- (23) Tarybos rekomendacijoje 98/376/EB¹⁶ nustatytas Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės pavyzdys, kuris palengvina tokių automobilių statymo kortelių pripažinimą visose valstybėse narėse. Tačiau, ***kadangi ta rekomendacija yra neprivaloma, ją įgyvendinant ir įtraukus konkrečius nacionalinius papildymus ar nukrypimus nuo rekomenduojamo pavyzdžio atsirado daug įvairių asmenų su negalia automobilio statymo kortelių. Tokia įvairovė trukdo tarpvalstybinio mastu pripažinti tas automobilio statymo korteles visose valstybėse narėse ir kliudo asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams naudotis kitose valstybėse narėse nustatytais specialiomis asmenų su negalia automobilių statymo sąlygomis ir jiems rezervuota infrastruktūra. Be to, ta rekomendacija nebuvo atnaujinta atsižvelgiant į vykstančią technologijų ir skaitmenizacijos raidą. Valstybėms narėms taip pat kilo problemų, susijusių su sukčiavimu asmens su negalia automobilio statymo kortelėmis ir jų klastojimu, nes formatas dažniausiai yra gana paprastas ir lengvai padirbamas, be to, praktiškai kiekvienoje valstybėje narėje jis yra skirtingas, todėl jį sudėtinga patikrinti. Atsižvelgiant į šią direktyvą, kuria šioje srityje numatomos išsamesnės teisiškai privalomos taisyklės, Rekomendacijos 98/376/EB tikslai nebėra pasiekiami. Tačiau valstybės narės turėtų galėti leisti, kad asmens su negalia automobilio statymo kortelės, išduotos pagal tą rekomendaciją iki priemonių, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, taikymo pradžios dienos, jų teritorijoje turėtų tokį patį poveikį kaip ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė;***

¹⁶ 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacija 98/376/EB dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelių (OL L 167, 1998 6 12, p. 25).

- (24) siekiant palengvinti asmenų su negalia galimybes kitose valstybėse narėse, nei ta, kurioje jie gyvena, naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka, susijusiomis su paslaugomis, **įskaitant keleivių transporto paslaugas**, veikla ir infrastruktūra, **taip pat** kai jos teikiamos neatlygintinai, reikėtų pašalinti likusias kliūtis ir sunkumus, su kuriais susiduriama vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant dėl to, kad nepakankamai **tarpusavyje** pripažįstamas šių asmenų negalios statusas **arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis** ir kitose valstybėse narėse išduoti oficialūs dokumentai, kuriais ■ pripažįstamas tas statusas ar teisė, ir automobilių statymo teisė;
- (25) todėl, siekiant palengvinti asmenų su negalia ■ galimybes naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka, kurias siūlo privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos, **kai šie asmenys trumpam vyksta į kitą valstybę narę ar joje lankosi**, nediskriminuojant dėl pilietybės ir tokia pat tvarka, kuri taikoma tos valstybės narės asmenims su negalia, taip pat siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis **visų rūšių** transportu ir asmenims su negalia rezervuotomis automobilių statymo sąlygomis ir infrastruktūra tokia pat tvarka, kuri taikoma toje valstybėje narėje, būtina nustatyti Europos asmens su negalia kortelės, kaip pripažinto negalios statuso **arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis** įrodymo, ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės, kaip įrodymo, kad jie turi pripažintą teisę naudotis asmenims su negalia rezervuotomis automobilių statymo sąlygomis ir infrastruktūra, sistemą, taisykles ir bendras sąlygas, įskaitant bendrą standartizuotą pavyzdį. **Valstybės narės taip pat turėtų galėti nuspręsti taikyti šią direktyvą asmenims, turintiems pripažintą negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis, ilgesnių nei trumpo buvimo laikotarpių atveju;**

- (26) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės tarpusavio pripažinimas turėtų palengvinti ir garantuoti asmenims, turintiems pripažintą negalios statusą ***arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis*** valstybėje narėje, ***ir, kai taikytina, juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus***, galimybę naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kurias valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai siūlo naudojantis įvairiomis paslaugomis, veikla ir infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos teikiamos neatlygintinai, taip pat galimybę naudotis asmenims su negalia rezervuotomis automobilių statymo sąlygomis ir infrastruktūra, vienodomis sąlygomis, kurios nustatytos remiantis priimančiosios valstybės narės kompetentingų institucijų ***arba įstaigų*** išduotais nacionaliniais neįgalumo pažymėjimais, asmens su negalia kortelėmis ar kitais oficialiais dokumentais, kuriais pripažįstamas negalios statusas, ***kai tokie oficialūs dokumentai egzistuoja***, ir automobilių statymo kortelėmis;
- (27) be automobilių statymo sąlygų ir aikštelių, paslaugos, veikla ir infrastruktūra, kuriems taikoma ši direktyva, yra susiję su labai įvairia nuolat kintančia veikla, įskaitant veiklą, kurią neatlygintinai vykdo valdžios institucijos arba privatūs veiklos vykdytojai, ir kurie teikiami privalomai pagal nacionalines arba vietos taisykles ar teisinės pareigas arba savanoriškai, visų pirma privačių veiklos vykdytojų, įvairiose politikos srityse, pavyzdžiui, kultūros, laisvalaikio, turizmo, sporto, viešojo ir privačiojo transporto ir ***mokymo*** srityse;

(28) specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos pavyzdžiai yra, be kita ko, nemokamas įvažiavimas, sumažinti tarifai, mažesni kelių ar naudotojo mokesčiai už mokamus kelius, tiltus, tunelius, pirmenybė prieiga, **galimybė įvažiuoti į riboto eismo zonas ir pėsčiųjų zonas, specialiosios sėdynės viešajame transporte, specialios prieinamos vietos viešajame transporte,** parkuose ir kitose viešose vietose, prieinamos sėdimosios vietos kultūriniuose ar viešuose renginiuose, asmeninė pagalba, gyvūnai pagalbininkai, **pavyzdžiui, asmenų su negalia, įskaitant regos sutrikimų turinčius asmenis, šunys vedliai ar šunys pagalbininkai,** pagalba paplūdimyje norint patekti į vandenį, tokia parama kaip galimybė naudotis Brailio raštu, audiogidais, vertimu į gestų kalbą, pagalbinių priemonių arba pagalbos teikimas, neįgaliųjų vežimėlio skolinimas, plūdriojo neįgaliojo vežimėlio skolinimas, turistų informacijos gavimas prieinamais formatais, naudojimasis riboto judumo asmens motoroleriu arba neįgaliųjų vežimėliu dviračio eismo juostose netaikant baudų. Automobilių statymo sąlygų ir infrastruktūros **pavyzdžiai** yra, be kita ko, **nemokamos arba didesnių matmenų ar rezervuotos automobilių statymo vietos, taip pat galimybė patekti į teritorijas, kuriose pagal nacionalinę teisę eismas ribojamas ir į kurias gali patekti tik tam tikros transporto priemonės, pavyzdžiui, į mažos taršos zonas.** Kalbant apie keleivių vežimo **oro, geležinkelio, vandens transporto priemonėmis arba miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais** paslaugas, be specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos, siūlomų asmenims su negalia, **gyvūnai pagalbininkai, pavyzdžiui, asmenų su negalia, įskaitant regos sutrikimų turinčius asmenis, šunys vedliai ar šunys pagalbininkai,** asmeniniai asistentai, **gestų kalbos vertėjai** ar kiti asmenys, lydintys asmenis su negalia arba riboto judumo asmenis ar jiems padedantys, gali keliauti nemokamai **ar už mažesnę kainą ir sėdėti,** jei tai praktiškai įmanoma, šalia jų lydimų asmenų su negalia. **Asmenis su negalia lydinčius arba jiems padedančius asmenis paskiria patys asmenys su negalia arba jų teisėti globėjai ir jie gali keistis ad hoc pagrindu, priklausomai nuo asmenų su negalia poreikių;**

- (29) *asmeniniai asistentai lydi asmenis su negalia ar jiems padeda arba atlieka kasdienio gyvenimo veiksmus, prireikus sutartinių santykių pagrindu, pagal nacionalinę teisę ar praktiką, siekiant ugdyti asmenų su negalia asmeninį savarankiškumą, palengvinti jų gyvenimą bendruomenėje ir skatinti juos gyventi autonomiškai. Asmeniniai asistentai, nepriklausomai nuo jų pilietybės, turėtų galėti lydėti asmenis su negalia arba jiems padėti, kai šie keliauja į valstybę narę, kuri nėra jų gyvenamosios vietos valstybė narė, arba joje lankosi, naudodamiesi Europos asmens su negalia kortele arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele, su sąlyga, kad jie pagal taikytiną Sąjungos ir nacionalinę teisę turi teisę judėti visoje Sąjungoje;*
- (30) *kai taikytina, pagal atitinkamą Sąjungos teisę valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tarpvalstybinių keleivių vežimo paslaugų teikėjai keliautojams, kurie pirkdami kelionės bilietą turi Europos asmens su negalia kortelę, pagal reglamentus (ES) Nr. 181/2011 ir (ES) Nr. 1177/2010 pateiktų arba pagal Reglamentą (ES) 2021/872 gavę prašymą suteiktų galimybę gauti aiškią informaciją apie specialias sąlygas arba lengvatinę tvarką, taikomas įvairiais kelionės etapais, siekiant išvengti situacijos, kai Europos asmens su negalia kortelę turintys keliautojai, atvykę į kitą valstybę narę, neturi galiojančio kelionės dokumento, nors ir naudosis ta pačia transporto paslauga;*

- (31) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimas, ***jos galiojimo laiko pratęsimas ir panaikinimas*** valstybėje narėje turi būti nustatytas šioje direktyvoje kartu su tos valstybės narės taikomomis asmenų su negalia negalios statuso ir automobilio statymo teisės ***arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis*** vertinimo ir pripažinimo ***taisyklėmis***, procedūromis ir kompetencija. ***Kai valstybės narės tiesiogiai išduoda Europos asmens su negalia kortelę, jos turėtų prašyti atitinkamo asmens sutikimo. Europos asmens su negalia kortelė turėtų būti išduodama ir jos galiojimas pratęsimas nemokamai, o pakartotinai išduodant tą kortelę jos pametimo ar sugadinimo atveju gali būti imamas mokestis. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė turėtų būti išduodama ir jos galiojimas pratęsimas nemokamai arba už mokestį. Galimi mokesčiai už pakartotinį Europos asmens su negalia kortelės išdavimą jos pametimo arba sugadinimo atveju arba už Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą ir jos galiojimo pratęsimą turėtų neviršyti atitinkamų administracinių išlaidų, o nustatytas jų dydis neturėtų būti toks, kad užkirstų kelią asmenims su negalia įsigyti arba pakartotinai įsigyti tokią kortelę arba juos nuo to atgrasyti;***

- (32) be fizinės *Europos asmens su negalia kortelės* valstybės narės turėtų numatyti skaitmeninę kortelės versiją *ir po to, kai įgyvendinimo aktu bus nustatytos techninės specifikacijos, turėtų galėti numatyti Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės skaitmeninę* versiją. *Tokios specifikacijos* turėtų būti grindžiamos Europos lygmeniu vykdyto ir vykdomo darbo patirtimi, susijusia su pažymėjimų ir dokumentų, pavyzdžiui, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/953¹⁷ sukurto ES skaitmeninio COVID pažymėjimo, skaitmeninimu, ir sudaryti sąlygas naudoti Europos asmens su negalia kortelę ir Europos *asmens su negalia* automobilio statymo kortelę *naudojantis ES lygmens* skaitmeninės tapatybės dėkle. Asmenys su negalia turėtų būti *informuojami apie tas galimybes ir galėti laisvai nuspręsti, ar* naudotis *fizine, ar* skaitmenine *Europos asmens su negalia kortelės versija, ar jomis abiem. Valstybėse narėse, kuriose* fizinė *Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė pateikiama kartu su skaitmenine versija, asmenys su negalia turėtų turėti galimybę prašyti fizinės kortelės ir, jei pageidauja, ir skaitmeninės, ir fizinės kortelės;*

¹⁷ 2021 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/953 dėl sąveikiųjų COVID-19 skiepijimo, tyrimo ir persirgimo pažymėjimų (ES skaitmeninio COVID pažymėjimo) išdavimo, tikrinimo ir pripažinimo sistemos, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas asmenims laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu (OL L 211, 2021 6 15, p. 1).

- (33) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimas reiškia, kad tvarkomi asmens duomenys, įskaitant visų pirma duomenis apie kortelės turėtojo negalios statusą, kurie yra „sveikatos duomenys“, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679¹⁸ 4 straipsnio 15 punkte, o tai yra speciali asmens duomenų kategorija pagal to reglamento 9 straipsnį. Bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą turi atitikti taikytiną duomenų apsaugos teisę, visų pirma Reglamentą (ES) 2016/679. Perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, valstybės narės turi užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktuose būtų numatytos tinkamos apsaugos priemonės, taikomos asmens duomenų, visų pirma specialių kategorijų asmens duomenų, tvarkymui. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą.
- (34) už Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą atsakinga valstybė narė turėtų būti ta, kurioje asmuo paprastai gyvena ***pagal Sąjungos teisę ir kurioje įvertinamas jo negalios statusas arba kurioje jis turi negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis*** . Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojai turėtų turėti galimybę naudotis kortelėmis būdami bet kurioje kitoje valstybėje narėje;

¹⁸ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (35) ***Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės*** paskirtis – ***sudaryti visiems asmenims su negalia galimybę*** veiksmingai naudotis savo laisvo judėjimo teisėmis ir ***vienodas galimybes naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatinę tvarka arba automobilių statymo sąlygomis ir infrastruktūra, kiek tai susiję su*** valstybių narių siūlomomis paslaugomis, veikla ir infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos siūlomos neatlygintinai. ***Tai visų pirma pasakytina*** apie asmenis su negalia, ***keliaujančius į kitą valstybę narę arba joje besilankančius darbo arba su mokymu susijusiais*** tikslais;
- (36) numatyta Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės tarpusavio pripažinimo sistema nedaro poveikio valstybės narės kompetencijai įvertinti ir pripažinti negalios statusą ***arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis ar*** suteikti specialias sąlygas arba lengvatinę tvarką, pavyzdžiui, suteikti nemokamą prieigą prie tam tikrų paslaugų arba nustatyti mažesnius tų paslaugų tarifus asmenims su negalia, ***įskaitant asmenis, kurie naudojami gyvūnais pagalbinkais,*** arba juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus. Šia sistema ***valdžios institucijoms ar privatiems veiklos vykdytojams nėra nustatoma pareiga nustatyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką asmenims su negalia, taip pat pagal ją nėra sudaromas centralizuotas Sąjungos specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos sąrašas, taikomas Europos asmens su negalia kortelės turėtojams visose valstybėse narėse. Valdžios institucijos ir privatūs veiklos vykdytojai gali siūlyti tam tikras specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką tik konkrečiai asmenų su negalia grupei, atsižvelgiant į tos grupės poreikius;***

(37) *gali būti reikalaujama kaip negalios statuso įrodymą pateikti Europos asmens su negalia kortelę, kad būtų galima vienodomis sąlygomis pasinaudoti bet kuriomis į šios direktyvos taikymo sritį patenkančiomis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su paslaugomis, veikla ar infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos teikiamos neatlygintinai, siūlomomis arba rezervuotomis asmenims su negalia arba juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant jų asmeninius asistentus. Tačiau neturėtų būti reikalaujama kaip negalios statuso įrodymą pateikti Europos asmens su negalia kortelę, kad būtų suteikta bet kuri kita kituose Sąjungos ar nacionalinės teisės aktuose numatyta teisė ar būtų galima ja pasinaudoti, įskaitant teises, pagal kurias suteikiamos konkrečios išmokos, specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka, nepatenkančios į šios direktyvos taikymo sritį. Kai pagal Sąjungos teisę reikalaujama pateikti neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų asmens su negalia dokumentą, kaip negalios įrodymo neturėtų būti reikalaujama Europos asmens su negalia kortelės, nebent valstybė narė nuspręstų sujungti savo nacionalinį neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų asmens su negalia dokumentą su Europos asmens su negalia kortele;*

(38) *ši direktyva netaikoma socialinės apsaugos išmokoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (EB) Nr. 883/2004¹⁹ ir (EB) Nr. 987/2009²⁰, specialioms įmokinėms arba neįmokinėms išmokoms pinigais arba išmokoms natūra socialinio draudimo, socialinės apsaugos ar užimtumo srityje arba socialinei paramai, kuriai taikoma Direktyvos 2004/38/EB 24 straipsnio 2 dalis. Kadangi šios direktyvos tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas asmenims su negalia lygiomis teisėmis naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka jiems vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant trumpalaikio buvimo tikslu, ši direktyva taip pat netaikoma paslaugoms, kurios atlygintinai arba neatlygintinai teikiamos asmenų su negalia ilgalaikiai įtraukčiai, abilitacijai ar rehabilitacijai, taip pat specialioms sąlygoms ar lengvatinėi tvarkai, susijusioms su galimybe naudotis paslaugomis, kurios siūlomos asmenims su negalia atsižvelgiant į jų individualius poreikius ir kai tenkinami papildomi kriterijai, remiantis individualiu vertinimu arba sprendimu dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis, kurios skiriasi nuo paslaugų, teikiamų asmenims su negalia, kurie neatitinka tokių papildomų kriterijų. Tačiau šios direktyvos įgyvendinimu neturėtų būti naudojamosi siekiant į jos taikymo sritį neįtraukti konkrečių sąlygų ar lengvatinės tvarkos, kurios jau siūlomos asmenims su negalia, nustatant, kad jie turi atitikti papildomus kriterijus;*

¹⁹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004 4 30, p. 1).

²⁰ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, 2009 10 30, p. 1).

- (39) kad būtų didinamas informuotumas ir sudaromos palankesnės sąlygos *asmenims su negalia* naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, visą svarbią informaciją apie sąlygas, taisykles, praktiką ir procedūras, taikomas siekiant gauti Europos asmens su negalia kortelę arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę ir vėliau ją naudoti, *valstybės narės* turėtų viešai paskelbti aiškiu, išsamiu, naudotojui patogiu būdu ir asmenims su negalia prieinamu formatu laikydamosi atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų, *įskaitant gestų kalbą, Brailio raštą, pagalbinus formatus ir garsą / garso funkcijas. Valstybės narės turėtų siekti užtikrinti, kad tokia informacija nebūtų sudėtingesnė nei Europos Tarybos bendruosiuose Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenyse nustatyto B1 (pažengusiųjų) lygio;*
- (40) *Komisija turėtų sukurti specialų Sąjungos tinklalapį. Tame Sąjungos tinklalapyje turėtų būti pateikiama nuoroda į kiekvienos valstybės narės nacionalines svetaines. Sąjungos tinklalapis turėtų būti prieinamas visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis, tarptautine gestų kalba ir valstybių narių nacionalinėmis gestų kalbomis, taip pat prieinamais ir lengvai skaitomais formatais, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų. Tame tinklalapyje pateikiama informacija turėtų būti lengvai suprantama, ne sudėtingesnė nei Europos Tarybos bendruosiuose Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenyse nustatyto B1 (pažengusiųjų) lygio;*

(41) *dėl nesusipratimų, bendravimo kliūčių arba nepakankamo informuotumo asmenys su negalia, ypač turintys nematomą negalią, ne visada gauna jų negaliai tinkamiausią paramą ir sąlygas, be kita ko, kelionių viešuoju transportu arba bendravimo su nacionalinėmis valdžios institucijomis bei ekstremaliųjų situacijų atveju. Siekdamos suteikti paskatų paslaugų teikėjams ir sudaryti palankesnes sąlygas asmenims su negalia naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, valstybės narės turėtų didinti valdžios institucijų ir privačių veiklos vykdytojų informuotumą apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilių statymo kortelės egzistavimą bei naudojimą ir turėtų raginti juos savanoriškai siūlyti asmenims su negalia specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką. Visų pirma valstybės narės gali skatinti valdžios institucijas ir privačius veiklos vykdytojus, pavyzdžiui, teikdamos informaciją apie galimas siūlyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, taip pat rengdamos informuotumo apie negalią didinimo mokymus, kad būtų užtikrintas siūlomų specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos aktualumas, veiksmingumas ir įtraukumas. Valstybės narės turėtų siekti parengti, įgyvendinti ir įvertinti visas tokias priemones konsultuodamosi su asmenimis su negalia ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis;*

- (42) *valdžios institucijos, siūlančios asmenims su negalia specialias sąlygas, lengvatinę tvarką ar automobilių statymo sąlygas ir infrastruktūrą, tokią informaciją turėtų skelbti viešai aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu būdu ir prieinamais formatais, be kita ko, valdžios institucijų oficialiose svetainėse, jei jos yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis, laikydamosi atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų, įskaitant gestų kalbą, Brailio raštą, pagalbinius formatus ir garsą / garso funkcijas. Privatūs veiklos vykdytojai, siūlantys asmenims su negalia specialias sąlygas, lengvatinę tvarką ar automobilių statymo sąlygas ir infrastruktūrą, taip pat turėtų būti raginami tokią informaciją skelbti viešai aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu būdu ir prieinamais formatais;*
- (43) *valstybės narės, padedamos Komisijos, turėtų imtis būtinų veiksmų, kad būtų užkirstas kelias bet kokiai klastojimo ar sukčiavimo rizikai, susijusiai su Europos asmens su negalia kortele arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele, ir turėtų aktyviai kovoti su nesąžiningu šių kortelių išdavimu, naudojimu ir klastojimu. Valstybės narės turėtų keistis informacija apie tokius atvejus, kad būtų užtikrintas valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas, nes Europos asmens su negalia kortelės pagrindas yra negalios statuso tarpusavio pripažinimas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visomis priemonėmis, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią klastojimo ar sukčiavimo rizikai, būtų gerbiamos asmenų su negalia teisės ir dėl šių priemonių jie nebūtų stigmatizuojami. Rengdamos ir įgyvendindamos tas priemones, valstybės narės turėtų konsultuotis su asmenimis su negalia ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis;*

- (44) siekiant užtikrinti tinkamą šios direktyvos taikymą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais ši direktyva papildoma nustatant Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės *fizinių* versijų skaitmeninius *elementus*, ■ siekiant *užkirsti kelią sukčiavimui ir su juo kovoti*, ir iš dalies pakeičiant *šioje direktyvoje nustatytus* kortelių standartizuoto formato *duomenų laukus, kai tokie pakeitimai yra būtini, siekiant* pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui *arba spręsti piktnaudžiavimo ar netinkamo naudojimo klausimą* ir užtikrinti sąveikumą;
- (45) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su *Europos asmens su negalia kortelės prieinamos skaitmeninės versijos ir* Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės *prieinamos skaitmeninės versijos nustatymu toms valstybėms narėms, kurios nusprendžia fizinę kortelę papildyti skaitmenine, taip pat susiję su fizinių kortelių bendrųjų techninių specifikacijų, skirtų* saugumo ir skaitmeniniams elementams, *nustatymu*, taip pat su sąveikumo klausimais. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011²¹;

²¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (46) *pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725²² Komisija, rengdama deleguotuosius aktus arba įgyvendinimo aktus, turinčius poveikį asmenų teisių ir laisvių apsaugai tvarkant asmens duomenis, turi konsultuotis su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu. Komisija taip pat gali konsultuotis su Europos duomenų apsaugos valdyba, jei tokie aktai yra itin svarbūs asmenų teisių ir laisvių apsaugai tvarkant asmens duomenis;*
- (47) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos tinkamos ir veiksmingos priemonės šios direktyvos laikymuisi ir vykdymui užtikrinti, ir turėtų nustatyti tinkamas teisių gynimo priemonės, įskaitant laikymosi patikras ir administracines *arba* teismines procedūras, kuriomis užtikrintų, kad asmenys su negalia, juos lydintys ar jiems padedantys asmenys, įskaitant asmeninius asistentus, taip pat viešosios įstaigos, *pavyzdžiui, lygybės institucijos, privačios asociacijos, visų pirma asmenims su negalia atstovaujančios organizacijos* ar kiti teisės subjektai, kurie turi teisėtą interesą *užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos*, galėtų asmens su negalia vardu *arba jį remdami, gavę jo sutikimą* imtis veiksmų *laikydami* nacionalinės teisės *ir praktikos*. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tomis priemonėmis būtų atsižvelgiama į JT NTK 13 straipsnį ir JT NTK 2 straipsnyje apibrėžtą tinkamų sąlygų sudarymo principą;

²² 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

- (48) valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių ■ šioje direktyvoje nustatytų pareigų ir ■ teisių, kurios patenka į jos taikymo sritį, pažeidimų ar nevykdymo atveju. **Tinkamos priemonės turėtų būti veiksmingos, proporcingos bei atgrasomos ir** galėtų apimti administracines bei finansines sankcijas, pavyzdžiui **įspėjimus**, baudas arba **tinkamos kompensacijos mokėjimą**, taip pat kitų rūšių sankcijas;
- (49) šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie visų pirma pripažįstami Chartijoje **ir JT NTK**. Visų pirma šia direktyva siekiama užtikrinti visapusišką pagarbą asmenų su negalia teisėms naudotis priemonėmis, skirtomis jų nepriklausomumui, socialinei, **ekonominei** ir profesinei integracijai bei dalyvavimui bendruomenės gyvenime užtikrinti, ir skatinti Chartijos 26 straipsnio taikymą;
- (50) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. **stiprinti asmenų su negalia naudojimąsi laisvo judėjimo teisėmis ir** didinti asmenų su negalia galimybes vyksti į kitas valstybes **nares** ar lankytis jose, **ir taip kovoti su jų diskriminacija**, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmų, kuriais nustatoma taisyklių ir bendrų sąlygų sistema, masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos:

- a) taisyklės, kuriomis reglamentuojama Europos asmens su negalia kortelės **■**, kaip negalios statuso arba ***negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis įrodymo***, išdavimo tvarka, ***ir kuriomis siekiama propaguoti*** asmenų su negalia ***judėjimo laisvę ir*** sudaryti palankesnes asmenų su negalia trumpalaikio buvimo kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie gyvena, sąlygas, suteikiant jiems ***lygias*** galimybes naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su paslaugomis, veikla ar infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos teikiamos neatlygintinai, ***■ kurios toje valstybėje narėje yra siūlomos arba rezervuotos asmenims su negalia, įskaitant asmenis, kurie naudojasi gyvūnais pagalbinkais, ir, kai taikytina, asmenis su negalia lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant jų asmeninius asistentus;***

- b) *taisyklės, kuriomis reglamentuojama Europos asmens su negalia statymo kortelės, kaip teisės į asmenims su negalia rezervuotas automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą įrodymo, išdavimo asmenims su negalia tvarka, ir kuriomis siekiama propaguoti asmenų su negalia judėjimo laisvę ir sudaryti asmenims su negalia palankesnes trumpalaikio buvimo kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie gyvena, sąlygas, suteikiant jiems lygias galimybes naudotis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra, kurios toje valstybėje narėje siūlomos arba rezervuotos asmenims su negalia ir, kai taikytina, juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant jų asmeninius asistentus;*
- c) bendri Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės šablonai.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma automobilio statymo sąlygoms bei infrastruktūrai ir visais atvejais, kai valdžios institucijos arba privatūs veiklos vykdytojai asmenims su negalia siūlo specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, susijusias su galimybe naudotis šiomis paslaugomis, veikla ir infrastruktūra **trumpalaikio buvimo kontekste**:
- a) SESV 57 straipsnyje apibrėžtomis paslaugomis,
 - b) keleivių vežimo paslaugomis,
 - c) kita veikla ir infrastruktūra, ■ įskaitant atvejus, kai jos teikiamos neatlygintinai.

2. ***Valstybės narės Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams, kurie dalyvauja Sąjungos judumo programoje, visą tos programos laikotarpį šią direktyvą taiko ilgesniais nei trumpalaikio buvimo laikotarpiais.***

Valstybės narės taip pat gali nuspręsti šią direktyvą taikyti Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams, besilankantiems ar būnantiems jų teritorijoje, ilgesniais nei trumpalaikio buvimo laikotarpiais.

3. Ši direktyva netaikoma:

- a) išmokoms socialinės apsaugos srityje pagal reglamentus (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009;
- b) specialioms įmokinėms arba neįmokinėms išmokoms pinigais arba išmokoms natūra socialinio draudimo, socialinės apsaugos ar užimtumo srityse;
- c) socialinei paramai, kuriai taikoma Direktyvos 2004/38/EB 24 straipsnio 2 dalis;
- d) ***paslaugoms, kurios atlygintinai arba neatlygintinai teikiamos asmenų su negalia ilgalaikiai įtraukčiai, abilitacijai ar reabilitacijai;***
- e) ***specialioms sąlygoms arba lengvatinei tvarkai, susijusioms su galimybe naudotis paslaugomis, kurios siūlomos asmenims su negalia atsižvelgiant į jų individualius poreikius ir kai tenkinami papildomi kriterijai, remiantis individualiu vertinimu arba sprendimu dėl teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis.***

4. Ši direktyva nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nustatyti negalios statuso arba ***negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis*** vertinimo ir pripažinimo sąlygas ar nustatyti teisės į asmenims su negalia rezervuotų automobilio statymo sąlygų ir infrastruktūrą suteikimo sąlygas. Ji nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu asmenims su negalia išduoti **█** neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, ***įskaitant sprendimą dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis***.
5. Ši direktyva nedaro ***poveikio*** valstybių narių kompetencijai suteikti arba reikalauti suteikti specialias lengvatas, specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, pavyzdžiui, nemokamą prieigą arba sumažintus tarifus asmenims su negalia, ***įskaitant asmenis, kurie naudojami gyvūnais pagalbinkais***, ir juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant jų asmeninius asistentus.

6. Ši direktyva nedaro poveikio teisėms, kurias asmenys su negalia arba juos lydintys ar jiems padedantys asmenys, įskaitant jų asmeninius asistentus **arba gyvūnus pagalbininkus**, gali kildinti iš kitų Sąjungos teisės arba nacionalinės teisės, kuria įgyvendinama Sąjungos teisė, nuostatų, įskaitant teises, pagal kurias suteikiamos konkrečios lengvatos, specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka. **Europos asmens su negalia kortelės nereikalaujama kaip negalios įrodymo, kad būtų suteiktos šioje dalyje nurodytos teisės arba būtų galima pasinaudoti tomis teisėmis, dėl kurių pagal Sąjungos teisę gali būti reikalaujama neįgalumo pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar kito oficialaus dokumento, išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė nusprendžia nacionalinį neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, skirtą asmenims su negalia, sujungti su Europos asmens su negalia kortele.**

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) Sąjungos pilietis – asmuo, kuris turi valstybės narės pilietybę;
- 2) šeimos narys – Sąjungos piliečio, besinaudojančio laisvo judėjimo teise, **šeimos narys, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/38/EB 2 straipsnio 2 punkte arba tos direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje**, neatsižvelgiant į jo pilietybę ■ ;

- 3) asmenys su negalia – asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, dėl kurių sąveikos su įvairiomis kliūtimis gali būti sutrikdytas visapusiškas ir veiksmingas šių asmenų dalyvavimas visuomenės gyvenime lygiomis teisėmis su kitais asmenimis;
- 4) asmeninis asistentas – asmenis su negalia lydintis arba jiems padedantis asmuo, pripažintas pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką;
- 5) specialios sąlygos arba lengvatinė tvarka – konkrečios sąlygos, įskaitant susijusias su finansinėmis sąlygomis, arba diferencijuotas požiūris, susiję su pagalba ir parama, ■ siūloma asmenims su negalia arba, kai taikytina, juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus arba gyvūnus pagalbininkus, nepriklausomai nuo to, ar visa tai teikiama savanoriškai, ar yra nustatyta remiantis teisinėmis pareigomis;
- 6) automobilio statymo sąlygos ir infrastruktūra – ***išimtinai ar*** apskritai asmenims su negalia ***arba, kai taikytina, juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus,*** rezervuota automobilio statymo vieta, taip pat susijusios automobilio statymo lengvatos arba lengvatinės sąlygos, siūlomos asmenims su negalia, ■ nepriklausomai nuo to, ar visa tai siūloma savanoriškai ar yra nustatyta remiantis teisine pareiga;

- 7) **trumpalaikis buvimas – apsilankymas arba buvimas kitoje valstybėje narėje, trunkantis ne ilgiau kaip tris mėnesius;**
- 8) **gyvūnas pagalbininkas – gyvūnas, kuris pagal nacionalinę teisę ir praktiką teikia pagalbą arba atlieka užduotis asmens su negalia naudai.**

4 straipsnis

Paramos gavėjai

Ši direktyva taikoma:

- a) Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams, kurių negalios statusą **arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis** pripažįsta jų gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos institucijos **arba įstaigos, be kita ko**, remiantis neįgalumo pažymėjimu, **asmens su negalia** kortele ar kitu oficialiu dokumentu, išduotu pagal nacionalinę kompetenciją, praktiką ir procedūras, **kuriuos gali lydėti arba kuriems gali padėti kiti asmenys**, įskaitant asmeninius asistentus, **arba gyvūnai pagalbininkai, ir tai jų Europos asmens su negalia kortelėje gali būti nurodyta raide „A“;**

- b) Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams, kurių teisės į asmenims su negalia rezervuotas automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą pripažįsta jų gyvenamosios vietos valstybės narės **kompetentingos institucijos arba įstaigos**, be kita ko, remiantis asmens su negalia automobilio statymo kortele ar kitu dokumentu, išduotu pagal nacionalinę kompetenciją, praktiką ir procedūras, **ir kuriuos gali lydėti arba kuriems gali padėti kiti asmenys**, įskaitant asmeninius asistentus.

Kalbant apie a punktą, asmenų su negalia, turinčių didesnę paramos poreikį, atveju, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos, į Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę gali būti įrašyta raidė „A“.

5 straipsnis

Vienodos galimybės asmenims su negalia naudotis specialiomis sąlygomis ir lengvatine tvarka ■

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamas užtikrinti, kad Europos asmens su negalia kortelės turėtojams, vykstantiems į kitą valstybę narę nei ta, kurioje gyvena, ar joje besilankantiems, būtų suteikta galimybė vienodomis sąlygomis, kurios nustatytos asmenims su negalia, turintiems neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo toje valstybėje narėje pripažįstama jų negalia **arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis, kai tokie oficialūs dokumentai egzistuoja**, naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, taikomomis 2 straipsnio 1 dalyje nurodytoms paslaugoms, veiklai ir infrastruktūrai.

2. Išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje arba kituose Sąjungos teisės aktuose nurodyta kitaip, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad, *tu atveju, kai 1 dalyje nurodytos specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka apima palankias sąlygas asmenis su negalia lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus, arba specialias sąlygas gyvūnams pagalbininkams, tos palankios arba specialios sąlygos vienoda tvarka būtų siūlomos Europos asmens su negalia kortelės turėtojus lydintiems arba jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus, arba gyvūnams pagalbininkams.*

█

6 straipsnis

Vienodos asmenų su negalia galimybės naudotis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra

- 1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams vykstant į kitą valstybę narę nei ta, kurioje gyvena, ar joje besilankant, būtų suteikta galimybė naudotis asmenų su negalia automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuota infrastruktūra vienoda tvarka, kuri toje valstybėje narėje numatyta joje išduotų asmens su negalia automobilio statymo kortelių turėtojams.*
- 2. Išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje arba kituose Sąjungos teisės aktuose nurodyta kitaip, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad kai 1 dalyje nurodytos automobilio statymo sąlygos ir infrastruktūra apima palankias sąlygas asmenis su negalia lydintiems arba jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus, tos palankios sąlygos būtų suteikiamos tokia pat tvarka Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojus lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus.*

II skyrius

Europos asmens su negalia kortelė ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė

7 straipsnis

Europos asmens su negalia kortelės formatas, tarpusavio pripažinimas, išdavimas ir galiojimas

1. Kiekviena valstybė narė nustato Europos asmens su negalia kortelės **fizinę versiją** pagal I priede pateiktą bendrą standartizuotą **ir prieinamą** formatą. Valstybės narės **■** į fizinę kortelės versiją įtraukia **QR kodą ir kitus skaitmeninius elementus, kuriems naudojamos elektroninės sukčiavimo prevencijos ir kovos su juo priemonės, kaip nustatyta šio straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje** nurodytuose **deleguotuosiuose aktuose, per pagrįstą laikotarpį nuo jų priėmimo dienos ir ne vėliau kaip ... [42 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]**.
2. Visos valstybės narės tarpusavyje pripažįsta kitų valstybių narių išduotas Europos asmens su negalia korteles.

3. Valstybių narių kompetentingos institucijos **ar įstaigos** išduoda Europos asmens su negalia kortelę, pratęsia jos galiojimo laiką arba ją panaikina pagal savo nacionalines taisykles, procedūras ir praktiką. Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Už Europos asmens su negalia kortelės išdavimą atsakinga kompetentinga institucija **ar įstaiga** laikoma duomenų valdytoja, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 dalyje, ir ji yra atsakinga už asmens duomenų tvarkymą. Bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais nepanaikina pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę galinčios kilti valstybės narės atsakomybės už pareigų, susijusių su asmens duomenimis, pažeidimus.
4. Europos asmens su negalia kortelę asmens su negalia **ar įgaliotojo asmens** prašymu **pagal nacionalinę teisę** išduoda arba jos galiojimo laiką pratęsia gyvenamosios vietos valstybė narė. **Asmenys su negalia informuojami apie galimybę kreiptis dėl Europos asmens su negalia kortelės, jei ji neišduodama tiesiogiai.** Ji **gavėjui** išduodama arba jos galiojimo laikas pratęsiamas **nemokamai per tą patį laikotarpį, kuris taikomas** neįgalumo pažymėjimų, asmens su negalia kortelių ar kitų oficialių dokumentų išdavimui **arba** neįgalumo statuso **ar negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis** pripažinimo **procedūrai.** **Valstybės narės gali nuspręsti imti mokesčių už išlaidas, susijusias su pakartotiniu Europos asmens su negalia kortelės išdavimu jos praradimo ar sugadinimo atveju. Kai toks mokesčių imamas, valstybės narės užtikrina, kad mokesčiai neviršytų atitinkamų administracinių išlaidų arba neatgrasytų asmenų su negalia prašyti pakartotinai išduoti Europos asmens su negalia kortelę.**

5. Europos asmens su negalia kortelė išduodama fizine versija *per pagrįstą laikotarpį po to, kai Komisija nustato 9 straipsnio 2 dalyje nurodytas technines specifikacijas, ir ne vėliau kaip ... [42 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]* ir papildoma *prieinama* skaitmenine versija. Asmenims su negalia suteikiama galimybė *prašyti išduoti fizinę kortelės versiją, skaitmeninę versiją arba abiejų formatų kortelę. Europos asmens su negalia kortelės skaitmeninėje versijoje neturi būti daugiau asmens duomenų, nei jų pateikta fizinėje versijoje, kaip nustatyta I priede. Toje skaitmeninėje versijoje pateikiami asmens duomenys užšifruojami ir įdiegiamos techninės atsargumo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad laikmeną galėtų perskaityti tik leidimą turintys naudotojai.*
6. Europos asmens su negalia kortelės galiojimą *nustato išduodančioji* valstybė narė. *Valstybės narės užtikrina, kad Europos asmens su negalia kortelė galiotų kuo ilgiau, atsižvelgiant, kai taikytina, į asmens su negalia gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos institucijos arba įstaigos išduoto neįgalumo pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar kito oficialaus dokumento galiojimo trukmę arba negalios statuso ar teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis pripažinimo procedūros trukmę.*

7. *Ne vėliau kaip ... [12 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija pagal 14 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva papildoma:*
- a) *nustatant Europos asmens su negalia kortelės fizinei versijai skirtą QR kodą ir, jei tinkama, kitus pažangiausius skaitmeninius elementus, kuriems naudojamos elektroninės sukčiavimo prevencijos ir kovos su juo priemonės, ir*
 - b) *nustatant skaitmeninius elementus, kuriais užtikrinamas Europos asmens su negalia kortelės fizinės versijos saugumas, įskaitant tinkamas asmens duomenų saugumo priemones pagal Reglamentą (ES) 2016/679, taip pat sąveikumo dalykus, pavyzdžiui, bendras Sąjungos taikomas programas, naudojamas nuskaitant duomenis, pateikiamus fizinių kortelių versijų skaitmeniniuose elementuose, kuriems naudojamos elektroninės sukčiavimo prevencijos ir kovos su juo priemonės.*
8. *Komisijai pagal 14 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva iš dalies keičiama pakeičiant I priede nustatytus Europos asmens su negalia kortelės standartizuoto formato duomenų laukus, kai toks pakeitimas būtinas siekiant pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, ■ užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui arba spręsti piktnaudžiavimo arba netinkamo naudojimo klausimą ir užtikrinti sąveikumą. Tuose deleguotuose aktuose valstybėms narėms suteikiama pakankamai laiko tokiems pakeitimams įgyvendinti.*

8 straipsnis

Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės formatas, tarpusavio pripažinimas, išdavimas ir galiojimas

1. Kiekviena valstybė narė pagal II priede pateiktą bendrą standartizuotą **ir prieinamą** formatą nustato Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės **fizinę versiją**. Valstybės narės **■ per pagrįstą laikotarpį nuo jų priėmimo ir ne vėliau kaip ... [42 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]** į fizinę kortelės versiją įtraukia **QR kodą ir kitus skaitmeninius elementus, kuriems naudojamos elektroninės sukčiavimo prevencijos ir kovos su juo priemonės, nustatytos šio straipsnio 7 dalyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose**.
2. Visos valstybės narės tarpusavyje pripažįsta kitų valstybių narių išduotas Europos asmens su negalia automobilio statymo korteles.

3. Valstybių narių kompetentingos institucijos **ar įstaigos** išduoda Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę, pratęsia jos galiojimo laiką arba ją panaikina pagal savo nacionalines taisykles, procedūras ir praktiką. Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų asmens duomenų saugumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Už Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą atsakinga kompetentinga institucija **ar įstaiga** laikoma duomenų valdytoja, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 dalyje, ir ji yra atsakinga už asmens duomenų tvarkymą. Bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais nepanaikina pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę galinčios kilti valstybės narės atsakomybės už pareigų, susijusių su asmens duomenimis, pažeidimus.
4. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę asmens su negalia ar **įgaliotojo asmens** prašymu **pagal nacionalinę teisę** išduoda arba jos galiojimo laiką pratęsia gyvenamosios vietos valstybė narė. Ji išduodama arba jos galiojimo laikas pratęsimas per pagrįstą laikotarpį nuo paraiškos pateikimo dienos, kuris negali būti ilgesnis nei **90 dienų, išskyrus atvejus, kai vykdomi reikiami vertinimai. Valstybės narės gali nemokamai išduoti** Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę **ir pratęsti jos galiojimo laiką arba imti mokestį už išlaidas, susijusias su jos išdavimu ir galiojimo laiko pratęsimu. Kai toks mokestis imamas, valstybės narės užtikrina, kad mokestis neviršytų atitinkamų administracinių išlaidų arba kad neužkirstų kelio asmenims su negalia prašyti išduoti Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę ar nuo to neatgrasyti.**

5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė pakeistų visas esamas **█** asmens su negalia automobilio statymo korteles, išduotas pagal Rekomendaciją 98/376/EB nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu, *pareiškėjui pateikus prašymą ją išduoti ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip ... [penkeri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. Iki tos dienos valstybės narės gali leisti, kad asmens su negalia automobilio statymo kortelės, išduotos iki ... [42 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] pagal Rekomendaciją 98/376/EB, jų teritorijoje turėtų tokį patį poveikį kaip ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė.*
6. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė išduodama arba jos galiojimo laikas pratęsiamas fizine versija. *Valstybės narės gali nuspręsti papildyti fizinę kortelės versiją skaitmenine versija po to, kai Komisija nustato 9 straipsnio 2 dalyje nurodytas technines specifikacijas. Valstybėse narėse, kuriose fizinė kortelės versija papildoma skaitmenine versija, asmenys su negalia gali prašyti fizinės kortelės ir, jei pageidauja, ir skaitmeninės, ir fizinės kortelės versijų. Skaitmeninėje kortelės versijoje neturi būti daugiau asmens duomenų, nei jų pateikta Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės fizinėje versijoje, kaip nustatyta II priede. Toje skaitmeninėje versijoje pateikiami asmens duomenys užšifruojami ir įdiegiamos techninės atsargumo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad laikmeną galėtų perskaityti tik leidimą turintys naudotojai.*

7. *Ne vėliau kaip ... [12 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija pagal 14 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva papildoma:*
- a) *nustatant Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės **fizinei versijai skirtą QR kodą ir, jei tinkama, kitus pažangiausius skaitmeninius elementus, kuriems naudojamos elektroninės sukčiavimo prevencijos ir kovos su juo priemonės, ir***
 - b) *nustatant bendrąsias technines specifikacijas, kuriomis užtikrinamas Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės **fizinės versijos saugumas, įskaitant tinkamas asmens duomenų apsaugos priemones pagal Reglamentą (ES) 2016/679, taip pat sąveikumo dalykus, pavyzdžiui, bendras Sąjungos taikomas programas, naudojamas nuskaitant duomenis, pateikiamus fizinių kortelių versijų skaitmeniniuose elementuose, kuriems naudojamos elektroninės sukčiavimo prevencijos ir kovos su juo priemonės.***
8. *Komisijai taip pat suteikiami įgaliojimai pagal 14 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva iš dalies keičiama pakeičiant **II priede nustatytus** Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės standartizuoto formato **duomenų laukus, kai toks pakeitimas būtinas** siekiant pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui **arba** spręsti piktnaudžiavimo arba netinkamo naudojimo klausimą ir užtikrinti sąveikumą. **Tuose deleguotuosiuose aktuose valstybėms narėms suteikiama pakankamai laiko tokiems pakeitimams įgyvendinti.***

III skyrius

Bendrosios nuostatos

9 straipsnis

Skaitmeninės versijos ir bendrosios techninės specifikacijos

- 1. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos prieinamos Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės skaitmeninės versijos, kuriose būtų atitinkamai I ir II prieduose nurodyti duomenų laukai, ir užtikrinamas sąveikumas.*
- 2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos skaitmeninei kortelės laikmenai skirtos bendrosios techninės specifikacijos, susijusios su tokiais klausimais kaip Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės galiojimo ir jų serijos ar bylos numerio tikrinimas, jų autentiškumo kontrolė, klastojimo ir sukčiavimo prevencija, tų kortelių nuskaitymas tarp valstybių narių ir jų naudojimas skaitmeninės tapatybės dėklėje Sąjungos lygmeniu.*

3. 1 ir 2 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 15 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
4. ***Prieš priimdama įgyvendinimo aktą Komisija konsultuojasi su asmenimis su negalia ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis, taip pat su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais, vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros²³ nustatytais principais.***

10 straipsnis

Priežiūra ir atitiktis

- █
1. Valstybės narės, ***remiant Komisijai***, imasi būtinų veiksmų siekdamos ***užkirsti kelią*** klastojimo ar sukčiavimo rizikai ir aktyviai kovoja su Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės nesąžiningu ***išdavimu***, nesąžiningu naudojimu ir klastojimu.
- █

²³ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

2. ***Jei valstybė narė savo teritorijoje susiduria su rimtais arba sistemingais piktnaudžiavimo kitos valstybės narės išduota Europos asmens su negalia kortele ar Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele atvejais, ta valstybė narė apie tai praneša išduodančiajai valstybei narei. Išduodančioji valstybė narė užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veikslių pagal nacionalinę teisę ar praktiką. Valstybės narės keičiasi informacija apie piktnaudžiavimo tomis kortelėmis atvejus.***
3. Valstybės narės ***atitinkamai*** tikrina, ar laikomasi pareigų, atsirandančių dėl Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės, taip pat asmenų su negalia, turinčių tas korteles, atitinkamų teisių, ***be kita ko, kiek tai susiję su gyvūnais pagalbininkais***, ir asmenis su negalia lydinčių arba jiems padedančių asmenų, įskaitant jų asmeninius asistentus, atitinkamų teisių.

11 straipsnis

Informacijos prieinamumas ir informuotumo didinimas

1. ***Valstybės narės užtikrina, kad Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo, galiojimo laiko pratęsimo arba panaikinimo sąlygos, taisyklės, praktika ir procedūros būtų viešai skelbiamos prieinamais formatais, įskaitant skaitmeninius ir lengvai skaitomus formatus, ir, gavus prašymą, asmenims su negalia reikalingais pagalbiniais formatais.***

2. *Valstybės narės imasi tinkamų priemonių siekdamos didinti visuomenės informuotumą ir informuoti asmenis su negalia ir jiems atstovaujančias organizacijas, be kita ko, prieinamais būdais, apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės buvimą ir jų gavimo, naudojimo ar galiojimo laikotarpio pratęsimo sąlygas. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, vykdo Europos informuotumo didinimo kampaniją ir nuolat skatina informuotumo didinimą ir informacijos apie šios direktyvos įgyvendinimą sklaidą.*
3. *Valstybės narės imasi priemonių, kad didintų valdžios institucijų ir privačių veiklos vykdytojų informuotumą apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės buvimą ir naudojimą ir skatina tokias valdžios institucijas ir veiklos vykdytojus savanoriškai siūlyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, taip pat automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą asmenims su negalia, užtikrinant kuo įvairesnes paslaugas, kitą veiklą ir infrastruktūrą.*
4. *Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija pateikiama nemokamai, aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu ir lengvai prieinamu būdu, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų, be kita ko, valdžios institucijų oficialiose interneto svetainėse, arba kitomis tinkamomis priemonėmis.*

12 straipsnis

Kompetentingos institucijos arba įstaigos ir kontaktiniai centrai

- 1. Valstybės narės paskiria vieną ar kelias kompetentingas institucijas ar įstaigas, atsakingas už Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą, galiojimo laiko pratęsimą ir panaikinimą.*
- 2. Valstybės narės paskiria vieną ar kelis nacionalinius kontaktinius centrus, kad palengvintų valstybių narių ir Komisijos dialogą dėl tinkamo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo. Per ... [6 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] valstybės narės informuoja Komisiją apie savo kontaktinius punktus.*

13 straipsnis

Asmenims su negalia atstovaujančios organizacijos

Valstybės narės užtikrina aktyvų konsultavimąsi su asmenims su negalia atstovaujančiomis organizacijomis ir jų dalyvavimą rengiant, įgyvendinant ir vertinant Europos asmens su negalia kortelę ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę.

IV skyrius

Deleguotieji ir įgyvendinimo įgaliojimai

14 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 7 straipsnio 7 ir 8 dalyse ir 8 straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami **penkerių metų** laikotarpiui **nuo ...** [šios direktyvos įsigaliojimo diena]. **Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.**
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 7 ir 8 dalyse ir 8 straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su ***asmenimis su negalia ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis, taip pat*** su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais, vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 7 straipsnio 7 ar 8 dalį arba 8 straipsnio 7 ar 8 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

15 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

16 straipsnis

Vykdymo užtikrinimas ir teisių gynimo priemonės

1. Valstybės narės nustato tinkamas ir veiksmingas priemones, kad užtikrintų šios direktyvos laikymąsi **ir vykdymą**.
2. 1 dalyje nurodytas priemones sudaro:
 - a) **nuostatos, pagal kurias, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos, asmenys su negalia arba jų paskirti atstovai, veikiantys jų vardu ir gavę jų ar jų teisėto globėjo sutikimą, gali apskųsti kompetentingų institucijų ar įstaigų sprendimą dėl Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo, galiojimo laiko pratęsimo ar panaikinimo;**
 - b) nuostatos, kuriomis remdamiesi asmenys su negalia pagal nacionalinę teisę gali kreiptis į teismus arba kompetentingas administracines įstaigas, jei **nesilaikoma pareigų ar** teisių, numatytų šioje direktyvoje ir ją įgyvendinančiose nacionalinėse nuostatose, arba šios pareigos ar teisės **pažeidžiamos**;

- c) nuostatos, pagal kurias ***viena ar kelios iš toliau nurodytų įstaigų, kaip nustatyta pagal nacionalinę teisę***, gali pagal nacionalinę teisę ir procedūras kreiptis į teismus arba kompetentingas administracines įstaigas asmenų su negalia vardu arba juos remdamos, ***kad apsaugotų jų teises***, gavusios jų sutikimą, bet kuriame teismo ar administraciniame procese, numatytame siekiant užtikrinti pareigų vykdymą pagal šią direktyvą:
- a) ***viešosios įstaigos;***
 - b) ***privачios asociacijos, organizacijos ar kiti teisės subjektai, kurie turi teisėtą interesą užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos, pavyzdžiui, asmenims su negalia atstovaujančios organizacijos.***

17 straipsnis

Neatitiktis ir sankcijos

1. Valstybės narės nustato taisykles dėl ***atitinkamų priemonių, tokių kaip*** sankcijos, ***laikydamosi nacionalinės teisės ir praktikos***, taikomų ***viešosioms institucijoms arba įstaigoms ar privatiems veiklos vykdytojams už*** pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų ***nesilaikymą ar jų pažeidimą***, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti tų taisyklių įgyvendinimą.

2. Numatytos **priemonės** turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, jas taikant turi būti imamasi veiksmingų taisomųjų veiksmų.

18 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad **■** valdžios institucijos viešai skelbtų informaciją apie specialias sąlygas ar **lengvatinę tvarką arba apie automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą, kurias jos siūlo asmenims su negalia** pagal 5 ir 6 straipsnius, be kita ko, **valdžios institucijų oficialiose interneto svetainėse, jei tokių yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis.**

Kiekviena valstybė narė sukuria nacionalinę interneto svetainę, kurioje pateikiama bendra informacija apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės tikslą ir naudojimą, įskaitant, kai tinkama, nuorodas į kompetentingas institucijas ar įstaigas, atsakingas už tų kortelių išdavimą, galiojimo laiko pratęsimą ir panaikinimą. Toje interneto svetainėje taip pat pateikiama bendra informacija apie specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, kurias valdžios institucijos siūlo asmenims su negalia, ir nukreipia naudotojus į konkrečias atitinkamų valdžios institucijų interneto svetaines dėl išsamesnės informacijos. Tose interneto svetainėse taip pat gali būti nurodoma tokia privačių veiklos vykdytojų nacionaliniu lygmeniu pateikta informacija.

2. ***Valstybės narės taip pat ragina privačius veiklos vykdytojus viešai skelbti informaciją apie specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką ir apie automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą, kurias jie siūlo pagal 5 ir 6 straipsnius, prieinamais formatais.***
3. Šio straipsnio ***1 ir 2 dalyse*** nurodyta informacija pateikiama nemokamai, aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu ir lengvai prieinamu būdu ■ privačių veiklos vykdytojų ar valdžios institucijų oficialioje interneto svetainėje, jei tokia yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų.
4. ***Pagal atitinkamą Sąjungos teisę, kai taikytina, tarpvalstybines keleivių vežimo paslaugas teikiantys veiklos vykdytojai užtikrina, kad Europos asmens su negalia kortelę turintiems keleiviams būtų pasiūlyta arba prieinama aiški informacija apie įvairiose jų kelionės dalyse taikomas specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką.***

19 straipsnis

Sjungos tinklalapis

- 1. Ne vėliau kaip ... [48 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija sukuria specialų Sąjungos tinklalapį, skirtą Europos asmens su negalia kortelei ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelei. Tame Sąjungos tinklalapyje pateikiamos nuorodos į 18 straipsnyje nurodytas nacionalines interneto svetaines.*
- 2. Sąjungos tinklalapis turi būti prieinamas visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis, tarptautine gestų kalba ir valstybių narių nacionalinėmis gestų kalbomis, taip pat prieinamais ir lengvai skaitomais formatais, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų. Sąjungos tinklalapyje pateikiama informacija turi būti lengvai suprantama, ne sudėtingesnė nei B1 (pažengusiųjų) lygio pagal Europos Tarybos bendruosius Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenis.*

20 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

1. Ne vėliau kaip ... [78 mėnesiai **nuo** šios direktyvos įsigaliojimo dienos] ir vėliau kas **ketverius** metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui šios direktyvos taikymo ataskaitą.
2. Siekiant įvertinti poreikį peržiūrėti šią direktyvą, **1 dalyje nurodytoje** ataskaitoje, be kita ko, atsižvelgiant į socialinius, ekonominius, **technologinius ir kitus aktualius** pokyčius, aptariamas Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės naudojimas, **visų pirma bet kokių mokesčių poveikis, tai, koku mastu, įgyvendinant šią direktyvą, pasiekti jos tikslai, taip pat jos sąveika su kitais atitinkamais Sąjungos teisės aktais.**

Toje ataskaitoje taip pat analizuojamos konkrečios nepalankios padėtys, susidariusios dėl sąveikinės diskriminacijos, kuri suprantama kaip derinys diskriminacijos dėl negalios ir kitų pagrindų, dėl kurių taikoma apsauga pagal Tarybos direktyvas 79/7/EEB²⁴, 2000/43/EB²⁵, 2000/78/EB²⁶ arba 2004/113/EB²⁷, ypatingą dėmesį skiriant moterims ir mergaitėms su negalia.

3. *Ne vėliau kaip ... [54 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija įvertina visas likusias spragas, susijusias su laisvu asmenų su negalia judėjimu. Komisija, sprendama, ar tokioms spragoms pašalinti reikia imtis tolesnių veiksmų Sąjungos lygmeniu, deramai atsižvelgia į to vertinimo rezultatus.*
4. Valstybės narės Komisijos prašymu ir laiku █ pateikia jai informaciją, būtiną Komisijai 1 dalyje nurodytai ataskaitai parengti.

²⁴ 1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje (OL L 6, 1979 1 10, p. 24).

²⁵ 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, 2000 7 19, p. 22).

²⁶ 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16).

²⁷ 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37).

5. *1 dalyje nurodytoje ataskaitoje* atsižvelgiama į asmenų su negalia, ■ atitinkamų nevyriausybinių organizacijų, *visų pirma* asmenims su negalia atstovaujančių organizacijų, ir *ekonominių suinteresuotųjų subjektų* nuomones.

■

21 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip ... [30 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus.
Tas nuostatas jos taiko nuo ... [42 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos].
2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

23 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

I PRIEDAS

EUROPOS ASMENS SU NEGALIA KORTELĖS FORMATAS

Tekstas PRIEKINĖJE PUSĖJE: „Europos asmens su negalia kortelė“ anglų kalba *ir išduodančiosios valstybės narės kalba ar kalbomis.*

NUGARĖLĖJE: informacija, dėl kurios sprendimą priima išduodančioji valstybė narė, tos valstybės narės kalba arba kalbomis.

	[national language]/Name
	[national language]/Surname
	[national language]/Date of birth
	[national language]/Card serial number
	[national language]/Date of issuance
	[national language]/Expiry date

1. Kortelės dydis turi atitikti *standarte ISO/IEC 7810 nustatytą formatą ID-1*.
2. Kortelėje pateikiama ši informacija:
 - kortelės turėtojo nuotrauka;
 - kortelės turėtojo pavardė ir vardas;
 - kortelės turėtojo gimimo data;
 - kortelės serijos *ar bylos* numeris.
3. Kortelė turi būti šviesiai ir tamsiai mėlynos spalvos, kaip šiame priede pateiktame paveikslėlyje, naudojantis šiomis nuorodomis:
 - tamsiai mėlyna: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
 - šviesiai mėlyna: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 0, 110, 183

4. Kortelėje nurodomos jos **išdavimo ir** galiojimo pabaigos **datos**.
5. Kortelėje pateikiamas mėlynu apskritimu apibrėžtas šalies kodas.
6. Naudojamas šriftas „ARIAL Regular“ **arba, jei tai neįmanoma, šriftas „Sans Serif“**.
Turi būti pakankamas pirmo plano ir fono spalvų kontrastas.
7. Žodžiai „Europos asmens su negalia kortelė“ užrašomi „Arial“ šriftu ir Brailio raštu, naudojant Marburgo kodo matmenis.
8. Galima pridėti neprivalomą raidę „A“ (spausdintinę ir Brailio raštu), jei kortele asmeniui su negalia suteikiama teisė būti lydimum vieno ar kelių asmeninių asistentų **arba kitų lydinčių ar padedančių asmenų, pripažintų pagal nacionalinę teisę ar praktiką, arba gyvūnų pagalbininkų. Raidė „A“ taip pat gali būti įrašyta asmenų su negalia, turinčių didesnę paramos poreikį, atveju laikantis nacionalinės teisės ir praktikos.**
9. Priėmus 7 straipsnio 7 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą, integruojamas **QR kodas ir galbūt kiti skaitmeniniai** elementai, kuriems naudojamos elektroninės priemonės, siekiant užkirsti kelią sukčiavimui.

Kortelės fizinės versijos skaitmeniniai elementai gali apimti daugiau asmens duomenų, nei numatyta fizinėje versijoje, kaip nustatyta šiame priede. Tačiau prieiga prie tokių duomenų suteikiama tik išduodančiosios valstybės narės valdžios institucijoms ir tik leidimą turintiems naudotojams. Tokie asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679.

10. *Įrašai pateikiami anglų kalba ir išduodančiosios valstybės narės kalba arba kalbomis. Jei valstybė narė nori pateikti įrašus kita kalba nei airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ar vokiečių kalbos, ji tai daro nedarydama poveikio kitoms šio priedo nuostatoms. Jei valstybė narė pateikia įrašus bulgarų ar graikų kalbomis, ji parengia kortelės versiją, kurioje naudojami lotyniški rašmenys.*

II PRIEDAS

EUROPOS ASMENS SU NEGALIA AUTOMOBILIO STATYMO KORTELĖS
FORMATAS

PRIEKINĖ PUSĖ

EUROPEAN PARKING
CARD FOR PERSONS
WITH DISABILITIES

[NATIONAL LANGUAGE]

[national language]/Date of issuance:

[national language]/Expiry date:

[national language]/Card serial number:

[national language]/ Issuing authority/organisation:

[national language]/Vehicle plate number (optional):

BE

NUGARĒLĒ

<p>[national language]/Surname:</p> <p>[national language]/Forename:</p> <p>[national language]/Date of birth:</p>	<p>This card entitles the holder to local parking conditions and facilities available in the Member State concerned.</p> <p>[national language]</p> <p>When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes.</p> <p>[national language]</p>
--	---

1. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės dydis:
 - aukštis: 106 mm
 - plotis: 148 mm
2. Kortelė turi būti tamsiai mėlynos ir geltonos spalvos, kaip šiame priede pateiktuose paveikslėliuose, naudojantis šiomis nuorodomis:
 - tamsiai mėlyna: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
 - geltona: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 255, 237, 0

3. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė vertikaliam padalijama į dvi dalis priekinėje dalyje ir nugarėlėje.

a) Priekinės dalies kairėje pusėje turi būti:

- tamsiai mėlynos spalvos neįgaliųjų vežimėlio naudotojo simbolis geltoname fone;
- kortelės **išdavimo data ir** galiojimo pabaigos data;
- kortelės serijos numeris;
- išduodančiosios institucijos ar organizacijos **█** pavadinimas;
- **jei** kortelė susieta **su** transporto priemone ir to reikalauja valstybė narė, tos transporto priemonės registracijos numeris; **valstybių narių, kurios nereikalauja nurodyti transporto priemonės registracijos numerio, atveju kortelėje neturi būti atitinkamo duomenų lauko.**

b) Priekinės pusės dešinėje turi būti:

- didžiosiomis raidėmis užrašyta „Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė“ **anglų kalba**, išduodančiosios valstybės narės **nacionalinėmis** kalbomis **ir Brailio raštu, naudojant Marburgo kodo matmenis;**

- fone – išduodančiosios valstybės narės skiriamasis kodas, kurį supa Europos Sąjungą simbolizuojančių žvaigždžių žiedas;
- **priėmus 8 straipsnio 7 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą, integruojamas QR kodas ir galbūt kiti skaitmeniniai elementai, kuriems naudojamos elektroninės priemonės, siekiant užkirsti kelią sukčiavimui.**

Kortelės fizinės versijos skaitmeniniai elementai gali apimti daugiau asmens duomenų, nei numatyta fizinėje versijoje, kaip nustatyta šiame priede.

Tačiau prieiga prie tokių duomenų suteikiama tik išduodančiosios valstybės narės valdžios institucijoms ir tik leidimą turintiems naudotojams. Tokie asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679.

- c) Nugarėlės kairėje pusėje nurodoma:
- kortelės turėtojo pavardė ir vardas;
 -
 - kortelės turėtojo gimimo data.

d) Nugarėlės dešinėje pusėje turi būti **anglų kalba ir išduodančiosios valstybės narės nacionaline kalba ar kalbomis** pateikiama:

- frazė: „Ši kortelė suteikia jos turėtojui teisę naudotis vietos automobilio statymo sąlygomis ir asmenims su negalia rezervuota infrastruktūra atitinkamoje valstybėje narėje“;
- frazė: „Naudojantis kortele, ji turi būti padėta transporto priemonės priekyje taip, kad jos priekinė pusė būtų aiškiai matoma patikrinimo metu“.

4. Įrašai pateikiami **anglų kalba ir** išduodančiosios valstybės narės kalba arba kalbomis. Jei valstybė narė nori pateikti įrašus kita kalba nei airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ar vokiečių kalbos, ji tai daro nedarydama poveikio kitoms šio priedo nuostatomis. Jei valstybė narė pateikia įrašus bulgarų ar graikų kalbomis, ji parengia kortelės versiją, kurioje naudojami lotyniški rašmenys.

Or. lt